

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimi q[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Si sanguis congelatur. Si sacerdos infirmatur

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

pus qd fuerat anteq̄ xps fuit natus siue incarnatus. qz tunc ip̄i homies
ab solute vixerūt sūm legē. et grātia nō dabant eis cū om̄es ad lym̄būn inferni
venerūt. qz nullus potuit intrare regnū celoz. et ideo illa missa cantat in
tenebris. sc̄z in media nocte. Sc̄da missa que cantat in diluculo siue in or̄
tu diei rep̄ntat tps gr̄e. qz diluculū est mediū noctis et diei. et sic ip̄m tēpus
gratiae est mediū saluatōis et damnatōis. qz possūmus declinare ad diem
vel ad noctē. ad saluatōem vel damnatōem. interim qz sumus in tpe gr̄e
et in illo tpe sumus iam. qz dicitur Iohes in apoc. Vidi angelum unum
pede in celo et allū in terra habentē et iurauit p celū et p terrā et p oīa que in
eis sunt. qz post illud tps nō esset tps gratiae Apocal. Etiam illa missa
cātatur in ortu diei ideo et designat eccliam militantē. qz dehēm⁹ hic missa
tare ut ambulemus de tenebris ad lucē. Vel sic. illa missa ideo designat
eccliam militātem. qz tps gratiae est nobilis et efficacius qz tempus legis.
qz tēpus legis non fuit nisi figura respectu tps gratiae. Et in tali tpe gr̄e
debeimus fortiter militare et pugnare ptra antiquū hōken. i. dyabolū ut
post tempus gr̄e ad tempus glorie ḡuenire mereamur. et ergo sc̄da missa
cantatur in ortu diei ppter tps gratiae. et talis missa dēbet cum maiori sole
nitate celebrari qz pma aut saltē cum tata. Tertia missa sc̄at tempus glo
rie et eccliam triūphantē in celesti patria. Et quia ibi est summa claritas.
ideo illa missa dēbet cantari in meridie et cum maxima solēnitate.

F Quinto notandū. qz ip̄e sacerdos potest duas missas celebrare in uno
die in sex casib. Primo in die nativitatis xp̄i. tunc potest celebrare tres
missas et nūc in alio tpe. Sc̄do p̄t celebrare duas missas in dieb officia
tis. de qbus dicitur p̄t p̄fis lra. saltem si unus est p̄ns et nō habuerint alium sa
cerdotē. tunc p̄t celebrare duas missas. Tercio q̄t adueniunt hospites. et si
tūc sacerdos celebravit vnā missam sine lotio manū p̄t celebrare sc̄dam
missaz causa hospitiū. Quarto ppter infirmos. vt si esset aliquis infirmus
quē sacerdos deberet cōicare et non haberet hostias consecratas. et si cele
brasset vnā missam p̄t enī in eodē die celebrare sc̄dam ppter infirmos ut co
secrarer hostias et eos cōicaret ne fieret negligētia in populo. Quinto ppter
peregrinos. vt si venirent peregrini tūc etiā p̄t sacerdos p̄ficere sc̄dam mis
sam. Sexto p̄t duas missas celebrare ppter nuptias. quia si sacerdos cele
brasset vnā missam et adueniret sponsus cu spousa et rogarēt p̄ missa. tunc
licetū est ip̄i sacerdoti missam sc̄dario p̄ eis celebrare. vii sunt tales versus.
Natalis unus. hospes. languens. peregrinus. Autentes faciunt missas.
celebrare sc̄das. Vel si alios dantur isti versus. Mortuus. infirmus. spon
sus. peregrinus. et hospes. Ita sinunt būas celebrare. dies domini tres
Solum p̄tib yez. sed lotio sumpta semel sit. Septimus casus supaddi
tur. et cōmunit in sancta matre ecclesia. sc̄z qz om̄es illi sacerdotes p̄t
uno diebis celebrare missam qui duas ecclesias seu villas gubernant quā
do sacerdotes alios habere non possunt.

F Ultimo notandū est de certis casibus. Primus casus est iste. si tē
poterit hyem p̄t contingere et sanguis christi in calice p̄gelaretur ppter fri
gus incensum. quid esset faciendū. Respondet Innocentius qz quādo sic
euenebit tunc ip̄e sacerdos debet cōiungere manus suas calici et multum
exalare cu flatus et anhelitu suo. ita qz ex calore naturali dissoluatur glacies

Sūmula Haymundi

¶ Secundus casus ē. ponat q̄ aliq̄ sacerdos infirmus celebraret z post p̄secratoem intantū debilitet q̄ vltierius nō possit celebrare. qd ergo faciendū esset. Rñdet q̄ si eēt aliq̄ sacerdos circumstans ille d̄z p̄siderare p̄ucta vbi dimisit. z ibi debet incipere z adimplere missam. Si aut̄ ibi nō esset sacerdos. tūc corpus xp̄i d̄z seruari ip̄is infirmis z porrigit q̄n est necessariū.

¶ Tertius casus. ponat q̄ sacerdos inueniat hostiam cruentantē ppter miraculū aliq̄. qd est ibi faciendū. Rñdet sc̄us Hieronym⁹ q̄ hostia sanguinolenta nō ē sumēda a sacerdote. s̄ inter reliquias sanctorum est retinēda z tanq̄ reliquie in sanctuario reuerenter est habenda.

¶ Quartus casus. si sacerdos volēs p̄secreare corp⁹ xp̄i dicat. hoc ē cor⁹pus meū dūmitr̄s ly (em) tūc dubitat an p̄secreat corp⁹ xp̄i. Rñdet q̄ sic q̄ ly em nō ē de necessitate p̄secreatiois. qz apls p̄ma ad Corinθ. xi. nō ponit. Et rō ē. qz si de necessitate apponere fūc an appōem illius dictōnis sacerdotes nō vere p̄secrassent corpus xp̄i. s̄ hoc est hereticū dicere. Sed dīceret aliq̄. quid tūc facit ly em inter illa p̄ba p̄secreatiois. Rñdet q̄ nihil aliud nisi q̄ ponit ibi ppter verbor̄ pcedentium p̄nexiōnem dicendo. accīp̄ite z māducate ex hoc oēs. hoc em ē corp⁹ meū. Et lz(em) de necessitate nō ponit inter p̄ba p̄secreatiois. tñ si aliq̄ omittetur frīhole z ex intentōne peccaret mortalt. q̄ faceret ztra statuta Romane ecclie.

¶ Quintus casus est. q̄ resacerdos dī. hoc em ē corpus meū. z nō dī. hoc em sit corpus meū. Rñdet q̄ hoc verbū. sit. importat quādam successiōne seu trāsmutatiōem. s̄ hoc verbū. est. iportat p̄manentiā. s̄ in deo nulla ē trāsmutatiō nec vlla successiō. s̄ pura p̄manentiā. Jo p̄uenienti⁹ sacerdos dī. hoc em ē corpus meū. q̄ si diceret. hoc em sit corpus meum.

¶ Sextus casus est. ponat q̄ sacerdos leuādo calicē cū sanguīne p̄seckato incidat in magnā infirmitatē sic q̄ calix cadat z tāgat corona capiſ ip̄i us sacerdotis. vt̄uz tūc corona sacerdotis z cutis corone debeat abrādi. Itē ponat si euenerit casualiter q̄ turbo vel aliis vent⁹ impetuosis in eleuatōe fugaret hostiā p̄secreta. sic q̄ p̄tes hostie p̄secrete caderet sup coronā sacerdotis. vt̄rum esset corona ip̄ius abradenda an nō. Ad p̄mū rñdetur. si talis sanguis siue calix retigerit crines tunc sunt descendēdi et p̄cremandi. Si vero terigerit corona tūc sumat lotionē cū vino z bibat. v̄l saltē lotionē ponat ad locū sanctuarioꝝ. Alij rñdēt. si fiat h̄mōi negligētia ex pte corporis xp̄i vel ex pte sanguinis xp̄i. tūc crines deterent abrahadi. sed corona sacerdotis creterime debet lauari. z lotio illa sumenda esset a sacerdote si tā fortis nature esset q̄ nō timeret nauſea. vel illa lotio firmiter custodiēda ē in locis p̄secatiis cū alijs reliquijs. Et similē eēt faciēdum si sacerdos circa sumptōem sanguinis vel circa eleuatōem calicis dorzieret. ita q̄ calix cadat ei sup caput. Sic eodē mō dī de scđo.

¶ Septimus casus ē. vt̄p sacerdos faciēs de spelta panes possit de tali pane corp⁹ xp̄i p̄ficere. z spelta fm aliq̄ appellat legumē ad modū tritici dispolitiū. z crescit de triticō ppter ignobilitatē agri. Ad hoc q̄dam respōdēt q̄ cum ea potest celebrari. z ratio est. qz generatur de triticō. s̄ panis tritici p̄secat. ergo z panis spelta. Alij dicunt oppositū z pbant hoc sic. qz generās z generatū detent esse eiusdē spēi. sed spelta z triticū sunt diuerſarum spēium. Ideo ymū nō generatur ex alio. ¶ Ad ratōem p̄cedat maior

